DE SNELWEG DIE HET LANDSCHAP REDT(?)

Terug naar die A4: kan een vastgeroest wiel na veertig jaar weer gaan draaien? Een gedeputeerde vindt de juiste smeerolie. En dan blijkt die vermaledijde snelweg misschien ook wel een kans. Een kans waarin Delflandse melkveehouders een belangrijke rol spelen.

Terwijl Arnold van Adrichem zich in de kunst van kringlooplandbouw bekwaamt, sleept de impasse rond de A4 zich voort. Dat wordt ook steeds meer een probleem, want de A13 raakt alsmaar verder verstopt en de hele regio kampt zo langzamerhand met sluipverkeer. Dit kan zo niet langer, moet Tineke Netelenbos, minister van Verkeer en Waterstaat, hebben gedacht. Ze pleegt het spreekwoordelijke telefoontje naar Den Haag, om Marnix Norder (PvdA), gedeputeerde, om hulp te vragen: een plan mét draagvlak.

A4 moet gebied mooier en leefbaarder maken

Marnix Norder houdt zich verre van een uitspraak over de (on)wenselijkheid van een A4. Maar áls die weg er komt, onder welke voorwaarden dan? Die aanvliegroute blijkt de sleutel want hij krijgt alle partijen om tafel.
En hoewel sommigen de A4 nog altijd liever kwijt zijn dan rijk, wordt de noodzaak om bepaalde issues aan te pakken breed gezien. Kern van het Plan Norder: mocht die weg worden aangelegd, dan willen we hem niet zien, ruiken en horen, én er moet een kwaliteitsprogramma komen om het gebied mooier en leefbaarder te maken. En zo geschiedde.

Die issues zijn, voor Midden-Delfland, dat het gebied toch wat versnippert en verrommelt. Glastuinbouw en verstedelijking rammelen aan de poort, de kwaliteit van natuur, zowel binnen als buiten natuurgebieden, kan eigenlijk wel een impuls gebruiken en dan heb je ook nog dat sluipverkeer. Tegelijk wordt het gebied in de regio wél hoog gewaardeerd.

HET GEBIED MOET OPEN EN GROEN BLIJVEN, SPREKEN PARTIJEN IN PLAN NORDER AF. EN DAN KUN JE NIET OM DE BELANGRIJKSTE GRONDBEZITTERS ÉN -BEHEERDERS HEEN: DE MELKVEEHOUDERS.

De gemeente wil eerst in gesprek met LTO Noord-afdeling Delflands Groen over besteding van het compensatiegeld. Voorzitters Gertjan Hooijmans (hier op de foto) en Arnold van Adrichem zijn er snel uit: duurzaamheid en economie, dat is kringlooplandbouw.

Mét de koeien in de wei

Open en groen houden, dat is dus de opgave. En dan kun je niet om de melkveehouderij heen, de belangrijkste grondbezitter én -beheerder van het gebied. Hoe kun je hen duurzaam een toekomst bieden, op zo'n manier dat de omgeving er misschien ook wel van opknapt?
De partijen werken een programma uit: Integrale Ontwikkeling tussen Delft en Schiedam (IODS). Dat gaat niet alleen over de aanleg van de weg, maar ook over het kwaliteitsprogramma. Er komen meer recreatieve verbindingen en extra natuur, verspreid liggende kassen worden gesaneerd en Midden-Delfland mag gaan werken aan die impuls voor een duurzame en economisch gezonde melkveehouderij.

Open en groen houden, dat is de opgave. En dan kun je niet om de melkveehouderij heen.

1 + 1

De gemeente wil met een pilot eerst maar eens wat vingeroefeningen doen. Want die 2,4 miljoen euro van de provincie ligt dan misschien klaar, hoe krijgen we het op het boerenerf zonder dat het staatssteun heet? Midden-Delfland is een landschap, geen park, boeren zijn eigenaar en dus is het vanzelfsprekend om eerst LTO Noord-afdeling Delflands Groen uit te nodigen. En laten daar nou net Arnold van Adrichem en Gertjan Hooijmans aan het roer staan. Die tellen 1 + 1 bij elkaar op: duurzaamheid en economie? Dan moeten we kringlooplandbouw gaan doen.

Duurzaam Boer Blijven is geboren. Arnold van Adrichem tuigt samen met adviseur Hiske Ridder en Frank Verhoeven een programma op.

Maar of dat nou ook past bij alle andere melkveehouders in Midden-Delfland?

Om de natuur te versterken werd in het kader van het kwaliteitsprogramma IODS een eco-aquaduct aangelegd. Met honderd meter is dit het breedste eco-aquaduct van Nederland. De A4 loopt er onderdoor. Allerlei vissen maar ook bijvoorbeeld de rugstreeppad en noordse woelmuis kunnen gebruik maken van het aquaduct.

1977 — Reconstructiewet om Midden-Delfland open te houden

2001 — Plan Norder

2004 — Gemeente Midden-Delfland ontstaat na herindeling, om het open groene gebied beter te beschermen

2006 — Verdere uitwerking en sluiten IODS-convenant, het A4-kwaliteits-programma (Rijk, provincie, gemeenten, Rijkswaterstaat en waterschap)

2008 — Midden-Delfland wordt eerste Nederlandse Cittaslow, vanwege haar sterke lokale identiteit

2010 — Bestuurlijke overeenkomst, start *Duurzaam Boer Blijven*

2012-2015 — Het laatste stukje A4 wordt aangelegd, deels verdiept en met een tunnelbak tussen Vlaardingen en Schiedam

2015 — Start Jonge Boeren Netwerk

2017 — Midden-Delfland wordt eerste *Bijzonder Provinciaal Landschap* van Nederland, vanwege haar landschappelijke waarden

2017 — Start innovatienetwerk Midden IN Delfland (MIND)

De voortdurende uitdaging van grond

De ene plek in Nederland is de andere niet, maar dat agrarische grondprijzen stijgen is een feit. Kostte een hectare landbouwgrond in 1990 nog geen 20 duizend euro, in 2020 telden boeren al gemiddeld 64 duizend euro neer. Over grond beschikken is geen vanzelfsprekendheid, maar grond is wel de basis onder de melkveehouderij. Een duurzame, toekomstbestendige melkveehouderij heeft dus ook voldoende hectares nodig.

Naast *Duurzaam Boer Blijven* bevat het IODS-programma voor de melkveehouderij nóg een poot: het grondinstrument. Het doel van dat project is grond beschikbaar houden voor de grondgebonden landbouw in Midden-Delfland.